

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs I. De effectu & modo præsentationis faciendæ & admittendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

amittitur. *c. quia Clerici, h. tit.* Card. de Luca, in *summ. juris patron. num. 135.* Lott. *num. 17.* citans Paul. de *Citad. de jurepatr. p. 9. num. 11.* Roch. *v. ipse, v. is. num. 54.* Pirh. *cit. num. 138.* eo privandum ait.

10. Decimò : jure novo Trid. *sess. 22. c. 11.* per hoc, quòd patronus se ingerat in perceptionem fructuum beneficii patronati, aut ipsius bona usurpavit, ipso jure privatur patronatu, & incurrit excommunicationem reservatam. Card. de Luca *cit. num. 135.* Barb. *num. 162.* citans Vivian. *cit. l. 15. c. 2. num. 13.* Franc. Leon. in *thes. fori Eccles. p. 2. c. 21. num. 31.* semper tamen cum hac limitatione (quod observandum circa casum subsequente[m], & plures ex antecedentibus, nimirum quintum, sextum, septimum, octavum, nonum; ut bene monet Card. de Luca. *loc. cit. num. 134. & 135.*) ut patronatus amittatur in præjudicium tantum hæredum, & successorum; quibus ipse delinquens præjudicare potest; non verò venientium independentem & jure suo; in quorum præjudicium expressam alienationem, vel remissionem facere non possit.

11. Undecimò per hoc, quòd patronus ingratius sit Ecclesiæ, juxta Surdum *de aliment. tit. 7. q. 32. num. 9. & q. 38. num. 2.* Vivian. *loc. cit. n. 4.* apud Barb. *num. 261.*

12. Denique amittitur, & Ecclesia evadit libera per non usum longissimi, vel etiam longi temporis; dum nimirum patronus, cessante impedimento, nullum rectorem præsentavit ad Ecclesiam

vacantem; & interea, saltem duabus vicibus, rector fuit institutus sine præsentatione. Pirh. *loc. cit. ex Barb. num. 257.* Verum id intelligendum de jure patronatus competente ex mero privilegio, censet Lott. *sup. cit. num. 36.* citans Puteum *h. tit. decis. 7.* & Mohedam. *eodem tit. decis. 10.* Item *l. 2. q. 7. num. 22. & seq.* citans Felin. in *c. cum accessissent; de constitut. n. 2.* Decian. *vol. 2. conf. 2. n. 125.* & alios adductos per Surdum *cons. 419. n. 5.* Si verò est de jure communi, nunquam amitti per talem non usum, ait Lott. *cit. q. 5. n. 25.* ex Puteo. *decis. 369.* eò quòd facilius perdatur privilegium merum, quàm privilegium clausum in corpore juris; quòd reputatur jus commune, juxta *l. ejus militis, ff. de testam. milit.* quapropter etiam videtur potius hoc jus patronatus conservatum in præsumptâ voluntate conferentis beneficium. Lott. *ibidem. num. 26.* citans seipsum *l. 1. q. 34. n. 62.* ubi, quòd, si Episcopus contulerit beneficium non factâ mentione juris patronatus, non censebitur mutatus status, nec interturbata possessio patroni; sumitur enim interpretatio, quòd contulerit, si patrono placuerit; & ita Veral. *decis. 189. num. 2. p. 3.* Porro notat Laym. in *c. sicut. de suppl. negl. praelat. in 6.* jus præsentandi amissum, vel potius devolutum ad superiorem, ob non factam præsentationem intra tempus, factâ unicâ collatione, etiam sine effectu, recuperari à Patrono; citatque pro hoc Azor.

* * *
* *

CAPUT SECUNDUM. DE PRÆSENTATIONE IPSA.

PARAGRAPHVS I.

De effectu & modo præsentationis faciendæ & admit- tendæ.

Questio 121. Quale jus præsentato conferat præsentatio?

1.

Espondeo primò: confert illi jus ad beneficium, ut dictum supra.

2.

Respondeo secundò: jus illud, quòd quæritur præsentato resolvitur in simplicissimam habilitatem personæ ad obtinendam

institutionem, Lott. *l. 2. q. 9. num. 20.* citans Azor. *p. 2. l. 6. c. 19. q. 2.* unde in effectu non censetur ei jus aliud quæsitum, quàm ut possit agere pro ipsâ institutione. Lott. *l. 2. q. 13. num. 14.* citans Abb. in *c. cum Berthol. num. 12. de sent. & rejudicac.* estque ante institutionem minimè perfectum; sed subiacet periculo, ne patronus variet accumulando. Lott. *ibid.* qui etiam *l. 2. q. 20. n. 33. & 35.* quòd licet præsentatus instans pro institutione non habeat adhuc jus in re perfectè quæsitum, sed tantum jus ad rem, & hinc petere non potest beneficium

tanquam suum, sed tanquam sibi debitum; nihilominus, dum jus illud ad rem profectur, dirigit actionem non in personam, ad qualem duntaxat is dirigit, qui habet nudum mandatum de providendo; sed etiam dirigit in rem; ut res ipsa, id est, beneficium sibi tradatur.

Questio 122. Quid requiratur, ut præsentatio tribuat ipsum jus?

1. **R**espondeo primò: debet à præsentato esse acceptata; seu præsentatus consensisse in præsentationem sui (intellige intra terminum concessum patrono ad præsentandum. Lott. *l. 2. q. 6. num. 38.*) Zerol. in *pr. Episc. p. 1. v. jus ad rem, n. 2.* citans Gomez. *q. 23. in reg. de triennali.* Garc. *p. 4. c. 3. num. 11.* citans Paris. *de resign. l. 2. q. 23. n. 12.* Roch. & C. Castrop. *tr. 13. de benef. d. 2. p. 1. num. 7.* Corrad. *pr. benef. l. 4. c. 2. num. 15.* Eò quòd hæc acceptatio facta à præsentato sit pars præsentationis, Garc. & reputetur unicus actus. Castrop. *Corrad. l. cit.* Nec sufficit scientia præsentati sine illius acceptatione. Corrad. *loc. cit.* citans Calent. *de jurepatr. conf. 9.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 15. num. 1.* Non tamen requiritur acceptatio ad partem; si nominatus sit præfens; quia cum se tunc præsentari ferat, intelligitur consentire & acceptare. Corrad. *loc. cit. num. 16.* citans Lap. *alleg. 8. circa med.* Cardin. in *c. fin. h. t.* Neque sufficit, dum præsentatur absens, Notarium, conficiendo instrumentum præ-

præsentationis, dicere: *Coram me Notario pro eo acceptante & stipulante*; quia talis stipulatio nihil profest in hac materia, licet operetur quoad alios actus, veluti etiam in ipsa donatione juris patronatus; quæ valet, & est perfecta facta absenti per stipulationem Notarii; Notarius enim tanquam servus publicus potest stipulari & acquirere absenti, & sufficit rati habitio absentis, etiam non expressa, sed tacita, si ex factis conjici potest; nam ex scientia rei favorabilis inducitur. Corrad. *cit. num. 16.* Sed nec sufficit acceptatio præsentationis facta à patre pro filio, vel à consanguineo pro consanguineo. Corrad. *ibidem.* & videtur id verum, etiam si acceptaret pater aliæ personæ conjuncta cum cautione de rato, propter eandem rationem, quam dat Garc. *p. 5. c. 9. num. 203.* cur pater pro filio præsentare nequeat; nimirum quia in causa spirituali, qualis est hæc, pater vel conjuncta persona non admittitur sine speciali mandato. Item idem valere videtur, quod Garc. *ibidem* de præsentatione habet, nimirum si admitteretur talis acceptatio patris alteriusve personæ conjunctæ, ita demum valeret, si ratificatio fieret intra tempus datum ad præsentandum. Sufficit tamen & non aliter tunc acceptatio facta per procuratorem habentem speciale mandatum ad acceptandum beneficium in specie vel in genere. Garc. *p. 4. c. 1. num. 21.* citans Lamb. *p. 2. l. 1. q. 5. a. 2. num. 2.* Corrad. *loc. cit.* ubi etiam ex Lamb. quod id intelligatur tam de jure patronatus laicorum, quam Ecclesiasticorum. Porro de dicta acceptatione constare debet per literas, vel procuratorem. Corrad. *ibidem.* Garc. *p. 4. c. 2. num. 23.* ex Lamb. Denique quod si intra tempus datum ad præsentandum non acceptaret, & patronus alium non præsentavit, (quod potest) collatio beneficii devolvitur ad Superiorem. Corrad. *cit. num. 15.* ex Lamb. *p. 1. l. 1. a. 21. num. 5.* Quod Garc. *loc. cit.* ex Lamb. ait; quod dicta acceptatio requiratur intra quadrimestre, intelligendus erit de patronatu laicorum tantum.

2. Secundò: præsentatio à patrono facta, seu potius nominatio firma non est, neque jus præsentato ad beneficium confert, quousque habenti instituere præsentetur; quia hoc est de ratione præsentationis, Castrop. *loc. cit. p. 8. n. 1.* citans Abb. *in c. ea noscitur. de his, que sunt à prælat.* Garc. *p. 4. c. 1. n. 16.* Barb. *p. 3. de pot. Ep. alleg. 72. n. 12. & c.* Non tamen requiritur, ut præsentatio sit acceptata ab habente instituere, sed sufficit esse ei factam, etsi is eam non admittat. Zerol. *loc. cit.* citans Geminian. *in c. 1. de postulat. in 6.* Garc. *loc. cit. n. 11.* Rebuff. *de nominatione. q. 4. n. 6.* Selva, & c.

3. Tertiò: requiritur, ut præsentatio valida insuper talis sit, cui necessariò debeatur institutio: Nam si liberum sit instituenti præsentatum rejicere, nullum jus considerabile ex tali præsentatione habebit præsentatus. Castrop. *loc. cit. num. 8.* Hinc dum plures sunt præsentati per unum eundemque patronum, nulli eorum est jus quæsitum ad rem; cum omnes in communi habeant jus & actionem, ut unus eorum ab habente instituere instituarur. Garc. *num. 13.* citans Abb. *in c. cum Berthold. n. 10.* Mohed, Roch. contra Lamb. Idem est, dum plures sunt præsentati à diversis patronis in æquali semper numero, v. g. singuli habeant duo suffragia; nam ut unus præsentatorum dicatur habere jus ad rem, requiritur major pars patronorum, seu vocum. Garc. *num. 14.* citans Rotam, *in una Me-*

diolan. Capellania. 27. Martii. 1602. & plures alias ejusdem decisiones; præter quæ specialiter

Quæres 123. Coram quo fieri debeat præsentatio?

1. **R**espondeo: necessariò debet fieri coram habente instituere. Castrop. *cit. p. 1. num. 5.* Lott. *l. 2. q. 6. num. 33. & q. 13. num. 103.* pendet enim validitas præsentationis, seu ea suscipit formam ex concursu trium personarum, præsentantis, præsentati, & habentis instituere. Lott. *cit. num. 33.* Unde actus præsentationis facta extra præsentiam habentis instituere, resolvitur in simplicem nominationem, per quam non quæritur jus aliquod considerabile aut præservabile ipsi ita præsentato, vel potius nominato. Lott. *num. 35.* citans Rot. *in una. Hipporegien. plebanie. 25. Junii 1610.* cum sit potius quædam impropria & verbalis electio personæ, ut præsentetur, quam præsentatio. Lott. *num. 36.* & Abb. *in c. ult. h. cit. num. 4.* & verius actus præsentationis inchoatus, quam consummatus, nullatenus impediens variationem. Lott. *ibid. ex Lamb. p. 2. l. 2. q. 7. a. 2. n. 2. & 5.* Proce- ditque responsio, etiam si habens instituere sit inferior Episcopo; ita etiam, ut non excusaretur patronus, qui neglecto præsentare coram tali inferiore institutore, præsentandum subjecisset Episcopo pro examine. Lott. *num. 46.* citans Rot. *in Me- diol. juris patronatus. 22. Maji 1575.* Nihilominus excusandum patronum à devolutione, si præsentasset alteri, quem ex rationabili causa credidisset habere jus instituendi, v. g. Ordinario (cum enim inferiores habeant jus instituendi non ex jure communi, sicut Ordinarii, sed ex legitima præscriptione, privilegio, vel lege fundatoris; facile est patronum hoc ignorare; cum nemo teneatur, nec valeat quandoque scire jura privatorum. Corrad. *in pr. benefic. l. 4. c. 6. num. 2. & 3.*) etiam si illud in veritate non habeat; tradit Lott. *num. 48.* citans Rebuff. *in prax. de devolut. num. 26.* Lap. & c. Garc. *p. 10. c. 3. num. 7.* citans claram desuper Rotæ decis. Corrad. *loc. cit.* Porro in dicto casu ignorantia potest patronus iteratò præsentare, habetque aliud semestre vel quadrimestre, prout est laicus vel Ecclesiasticus, à die scientiæ nullitatis præsentationis. Corrad. *cit. num. 1.* citans Roch. *de jure patronatus. v. honorificum. q. 37. num. 63.* Vivian. *in pr. juris patronatus. l. 5. c. 2. num. 27. & num. 5.* citans Barb. *de potest. Episc. alleg. 72. num. 141.* secus verò, si scienter & dolosè præsentavit coram non habente instituere; quia tunc devolvitur collatio ad superiorem; sed de hoc pluribus infra.

2. Sed neque præsentatio, quæ fit in Curia pro obtinenda institutione à Papa exigit præsentiam Papæ, aut alterius superioris, qui illam excipiat, ut Lott. *num. 49.* Corrad. *l. 4. c. 7. n. 33.* Papa enim ut totius mundi negotiorum mole pressus non potest vacare receptioni hujusmodi præsentationum; unde nec præsentatus debet sensibus corporeis se coram Papa sistere, qui propterea suis officialibus hujusmodi negotium demandavit; quare videmus passim supplicas signari per Prælatum habentem à Papa potestatem signandi istiusmodi supplicas, etiam in privata domo ipsius prælati. Corrad. *ibid.*

* *

F 2

Quæstia

P. Leuten. Fori Benef. Tom. 11.

Quaestio 124. Num ad validam praesentationem requiratur, ut fiat per patronum corporaliter praesentem habenti instituere?

Respondeo negativè: sed sufficit facere praesentationem medio procuratore, vel missis literis. Castrop. loc. cit. num. 5. & apud illum Tusch. l. 3. conclus. 592. num. 24. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 72. num. 116. juxta clarum textum c. ea noscitur. de his, quae sunt à prael. Porro hoc intelligendum de constituto procuratore, postquam vacavit beneficium, an enim, & qualiter, & in quibus casibus constituere possit procuratorem, antequam vacet beneficium, in ordine ad praesentandum, & valeat per eum facta praesentatio, dictum fuit supra.

Quaestio 125. Num ad validitatem praesentationis requiratur, ut praesentandus corporaliter exhibeatur, & sistatur praesens habenti instituere?

1. **R**espondeo negativè: potest enim institutori validè praesentari per literas, vel procuratorem à patrono, vel à seipso: ita absolutè docent Castrop. loc. cit. num. 6. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 6. Card. Luca de jurep. d. 64. n. 30. citans Lap. alleg. 75. contra Abb. in c. ea noscitur. Corrad. l. 4. c. 2. num. 1. & seq. Lott. l. 2. q. 6. num. 33. & 34. Garciam p. 4. c. 1. num. 16. Lamb. l. 2. q. 11. a. 2. Barb. p. 3. de potest. Episc. alleg. 72. num. 110. Zerol. v. jusp. § 7. Tusch. l. B. conclus. 191. Corrad. p. 4. c. ult. num. 18. & alios, quorum sententiam communem dicit Castrop. è quibus tamen plerique, ut Abb. p. 2. consil. 70. Garc. loc. cit. num. 8. & 25. Barb. loc. cit. num. 118. Lamb. Zerol. admittunt, valere praesentationem absentis, si eam admittat Ordinarius, seu habens instituere (etiam cum clausula: *salvo jure alterius*: vel etiam, si eam non rejiciat: hoc ipso enim censetur admiffa. Lott. num. 43. & 44. citans plures Rot. decis. non tantùm ubi absentis qualitas, seu idoneitas ei nota esset, sed etiam, ubi is ei ignotus est, nisi quòd Barbofa excipiat, praesentatum ad parochiales, eò quòd tunc examen praesentati sit de forma: Quin & eorum aliqui doceant simpliciter, valere absentis praesentationem; dum is notus est habenti instituere; ut Lott. loc. cit. num. 37. citans Abb. & Lamb. intellige, eà notitià, quae concludat ad idoneitatem, ut non egeat examine. Lott. num. 40. Qualis notitia praesumitur in Ordinario ex eo, quòd praesentatus sit diacesanus, juxta Rotam in *Amerina juris patronatus*. 17. Novemb. 1614. Quod et si sibi durum videri, dicat Lott. num. 41. putat tamen hanc praesumptionem praevaleare, si concurrat talis praesentationis admiffio, eò quòd, dum habens instituere talem admiffit, praesumatur habere sufficientem notitiam absentis. Verùm valere praesentationem absentis, etiam independentè ab admiffione Ordinarii, & notitia praesentandi, bene probat Castrop. ex eo, quòd nullus juris textus hanc corporalem praesentiam praesentandi requirat pro praesentatione; sed ad summum pro institutione; cum nequidem aliàs praesentatio absentis, etiam admiffa ab Ordinario, valeret. Hinc ex eo, quòd Trid. sess. 24. c. 18. decernit praesentatum admitti non debere, nisi ab Ordinario examinatus & idoneus repertus fuerit, id necessarium sit, non tantùm in parochialibus (in quibus de forma & substantia est dictum examen) sed etiam in simplicibus, non infertur, dictam praesentiam praesenta-

tioni, sed institutioni faciendae necessariam esse, ut rectè notat Garc. cit. num. 25. Quin &, si ad valorem praesentationis jura exigerent hanc praesentiam, jam nequidem Ordinarius, etsi vellet, posset validè (quòd docent supradicti AA. & praeter eos Riccius in *pr. resol.* 139. & 141. Innoc. in c. in Lateranensi. de praebend. &c.) saltem dum is cognitus est, admittere praesentationem absentis; quia ea de jure est invalida. Castrop. num. 6. Tamen autem detur verbum illud: *repraesentent*; quo utitur textus. c. cum & plantare. de privileg. denotare corporalem praesentiam (ut probant plures textus juris civil. l. consentaneum. c. quomodo & qualiter iudex; & l. i. ff. de verb. oblig. & tradit Gl. *repraesentare*, in Clem. dudum. de sepulcr. Tiraq. de jure mariti. gl. 6. num. 31. Selv. p. 3. q. 6. num. 7. &c.) adhuc non significare praesentiam corporalem praesentati, sed procuratoris per ipsum. Castrop. cit. num. 6. Idem dici posset de verbo illo: *exhibitio*, dum definitur praesentatio, esse exhibitio personae facta per patronum Episcopo; quamvis non minùs rectè dicatur quoque persona praesentanda exhiberi mediis literis, vel procuratore eam repraesentante. Porro si valida est praesentatio absentis, & aliunde nihil obstat, non video, cur in libertate Ordinarii, seu habentis instituere sit, eam non admittere, cum possit praesentatum ad examen vocare, aut curare examinari, & disquirere de ejus idoneitate, antequam eum instituat.

2. De cetero non attendi istam absentiam, dum pro institutione, seu provisione faciendae recurrit ad Papatum (eò quòd subit aliquid impedimenti, v. g. defectus aetatis, vel qualitatis requisitae in praesentando à fundatore, super quo Ordinarius non potest dispensare instituendo talem praesentatum) sed satis est, constare tunc de consensu patroni (qui etiam consensus patronorum praestitus provisionibus Apostolicis habet vim praesentationis; quin & sufficit ad acquirendam quasi possessionem praesentandi, ut Corrad. in *pr. benef.* l. 4. c. 2. num. 7. & 8. juxta plures decis. Rot. quas citat) docet idem Corrad. *ibidem*. ex Lott. Adiditque num. 9. quòd quando absens potest praesentari, posse patrem pro filio, fratrem pro fratre, consanguineum pro consanguineo, amicum pro amico, cum promissione & cautione de rato petere praesentatum institui, & causam institutionis prosequi, & institutionem obtinere: si tamen praesentatus tanquam notus non egeat examine; citatque pro hoc Vivian. in *pr. jurispr.* l. 11. c. 1. n. 3. & 4.

Quaestio 126. In qua forma debeat fieri praesentatio, an scripto, an per libellum, vel oretenus certà formà verborum?

1. **R**espondeo: non requiri, ut fiat per libellum penes acta Judicii, neque ut fiat per scripturam publicam, seu instrumentum publicum; sed fieri potest per scripturam privatam; imo per literas familiares, & absque omni scriptura oretenus. Card. de Luca, de jurep. d. 64. num. 21. & 23.

2. Neque certa verborum forma requiritur, modò sufficienter exprimatur voluntas actualis, quae actu praesentetur. Card. Luca *ibid.* Porro ubi uteretur patronus verbis potius velleitatem, quam perfectam dispositionem ac determinatam voluntatem significantibus, v. g. dicendo: *volo praesentare Titium*: vel *nomino Titium in praesentandum*: vel *praesento Titium*, non exprimendo, ad quid. Card. Luca

loc. cit. n. 24. ait: cum hæc sit quæstio facti & voluntari potius, quam juris, decidendum, & de dicta voluntate judicandum cum regulis generalibus, secundum quas solemus istiusmodi voluntatum perfectionem tam in actibus viventium, quam morientium dijudicare. Illud solum in præsentibus observandum, quod debeat intra terminum à jure præscriptum probari talis voluntas coram habente instituere.

Quæstio 127. An, & qualiter præsentatio possit esse conditionata?

Respondeo primò: per præsentationem (contrarium est in institutione, collatione, & electione, de quo vide AA. paulò post citandos) fieri posse conditionatam, seu sub conditione; quin & dubiam & obscuram, v. g. si diceret patronus, ut Card. de Luca *loc. cit. n. 25.* *præsentatio mihi proximiorum in parentela, vel illum, qui me baptizavit, vel relative ad tertium: præsentatio illum, quem Titius præsentabit &c.* modò intra tempus concessum ad præsentandum conditio purificetur, incertitudo & obscuritas certificetur, & fiat clara coram institutore. Corrad. l. 4. c. 6. n. 26. citans Vivian. l. 6. c. 6. n. 24. Card. de Luca. *loc. cit. Garc. p. 3. c. 2. n. 42.* citans Lamb. p. 2. l. 2. q. 3. a. 5. n. 5. Porro si conditio vel incertitudo venit purificanda vel certificanda per habentem instituere, statim dicitur purificata, & certa præsentatio. AA. *idem. loc. cit.* Hinc

2. Respondeo secundò: potest præsentari inhabilis (hoc est, cui deest aliquid à jure vel fundatore requisitum) sub expressa conditione impetrandi à sede Apostolica dispensationem super isto defectu, v. g. super ætate vel qualitate sacerdotis requisita à fundatore, intra tempus tamen datum ad præsentationem patronis, qui proinde pro ea vice privari non possunt potestate præsentandi, tanquam si inhabilem præsentassent; ac proinde collatio devoluta ad superiorem, cujus est instituere, cum præsentatio facta fuerit sub conditione. Corrad. *in pr. benefic. l. 4. c. 6. n. 4. & 26.* juxta decis. Rotæ n. 1173. apud Seraphin. Nequaquam autem in hoc casu impetranda hujusmodi dispensationis pro præsentando inhabili sufficit, fuisse intra dictum tempus datum patronis ad præsentandum porrectam Pontifici supplicam, ac de hoc docere coram Ordinario, nisi fuerit etiam signata, ac saltem datata; licet nondum registrata. Corrad. *n. 5.* Tempus verò devolutionis factæ ad institutorem incipit à die nulliter obtentæ vel etiam denegatæ dispensationis. Corrad. *ibid.*

3. Porro hic observandum ex eodem Corrad. *cit. n. 4.* citante seipsum *in praxi dispens. apost. l. 4. c. 2. n. 14 & seq.* primò nunquam aut rarò dari istiusmodi dispensationem ad partem sine provisione (nisi fortè sint nepotes Cardinalium, aliæve personæ qualificatæ, ut Principum filii, cum quibus ad partem dispensare consuevit; ut nimirum non obstante v. g. defectu ætatis, tunc expressè obtinere possint beneficia simplicia non habentia annexum S. Ordinem) sed solere dari dictam dispensationem insertam in literis provisionis Apostolicæ de beneficio, ad quod orator est præsentatus, perinde ac si collatio ipsa simpliciter spectasset ad ipsum Pontificem, & cum solutione omnium jurium Officialibus Cancellariæ Apostolicæ debitorum. Secundò: quotiescunque Orator ratione alicujus impedimenti sive defectus, sive is sit alicujus à jure, sive à fundatore requisiti, non potest ab Ordinario obtinere collationem vel

B. Leuren. Fori Benef. Tom. 11.

institutionem; ad quem ea aliàs de jure spectaret; recurrendum ad sedem Apostolicam, sive pro nova & simplice provisione cum dispensatione aut, etiam gratia *perinde valere.* Quòd si beneficium pingue est, etiam si sit juris patronatus, etiam laicorum, solere Papam super hujusmodi redditibus aliquam, licet modicam, pensionem, ob favorem personæ sibi bene visæ reservare. Tertio hodie, dum petitur dispensatio super defectu ætatis, etiam præsentati ad beneficium juris patronatus vacans, sive per obitum, sive per resignationem, regulariter non dari dispensationem ultra annum super dicto defectu.

4. De cetero, quid sit specialiter circa adjectam in præsentatione conditionem reservationis pensionis in favorem præsentantis, vel alterius ab eo nominati, vide Card. de Luca *loc. cit. n. 27.* ubi ait: decisionem pendere ab ea distinctione, quæ adhiberi solet circa conventiones inter resignantem & resignatarium, & breviter quoad præsentis: dictam conditionem esse licitam si fiat sub expressa reservatione beneplaciti Apostolici, & non vitare actum præsentationis vel collationis; habetur enim pro non adjecta, si Papa neget; qui tamen requirendus est; si tamen adiciatur sine hujusmodi reservatione beneplaciti apostolici, nisi adsit clausula: *non aliàs; sive non aliter; vel alio modo;* seu alia æquipollens, quæ adimat consensum ab actu, potius talis conditio habeatur pro inutiliter adjecta, quam ipsa vitiet talem actum præsentationis, collationis, &c. Proceditque id multò magis, si adiciatur clausula, *omni meliori modo.* Ità Card. de Luca *loc. cit. n. 27.* uti & *in sum. juris patr. n. 107.* ubi hanc doctrinam extendit ad omnem conditionem à jure reprobam, quòd illa adjecta actui, & in præsentatione potius vitata seu nulliter adjecta habeatur, quam actum vitiet.

Quæstio 128. An, & qualiter præsentatio facta pro forma requiratur examen præsentati?

Respondeo primò: facta præsentatio ad parochialem requirit essentialiter, seu pro forma examen præsentati. Lot. l. 2. q. 1. n. 45. Paris. *de resq. l. 8. q. 5. n. 37.* & de hoc dictum alibi, ubi de consensu instituendo, videri etiam poterunt Barb. *de off. parochi. p. 1. c. 2. n. 124.* Garc. p. 4. c. 2. n. 22. & seq. Less. l. 2. c. 34. n. 81.

2. Respondeo secundò: non requiri hoc examen pro detegenda habilitate præsentati in ordine, ut præsentatio admittatur; sed in ordine, ut institutio fieri possit, & hæc suum effectum consequatur: unde licet notitia, quam habet Ordinarius, non suppleat hanc formam, ut sine ea possit instituere; licet ea suppleat examen, ut præsentatum recipere possit. Lot. *loc. cit. n. 46.* ubi etiam quòd satis sit, præsentatum ad parochialem postea subijci examini requisito pro forma ante institutionem.

Quæstio 129. An præsentatio vitietur, si patronus dicat: eligo Titium in præsentandum?

Respondeo negativè: Laym. *ad c. perpetuo. de postul. n. 4.* citans Jo. And. Franch. *in idem c. cum* enim præsentatio diversa sit ab electione & postulatione, neque iisdem regulis juris definiatur, ea, quæ aliàs hac in parte de electione & postulatione dicta sunt, ad præsentationem transferri non debent. Unde dum constat de voluntate præsentare volentis, dicta verborum forma est sufficiens. Laym. *ibid.* Porro præsentationis formulam tam

dum ea sit per patronum ipsum, quam per ejus procuratorem, vide apud Corr. l. 4. c. 6. n. 4.

Quaestio 130. Qualiter presentatio ex praescripto foundationis, aut aliis facienda coram Papa, fiat?

Respondeo: si patronus in Romana Curia praesens est, per se; vel si ab ea absens est, per constitutum ad hoc procuratorem praestare debet consensum suum, praesentando oratorem coram Notario Cancellariae vel Camerae ad recipiendos hujusmodi consensus beneficiales deputato & habenti facultatem à Papa, qui consensus sic in manibus praedicti Notarii praestitus per patronos habet vim praesentationis juxta decis. Rotae. 532. n. 4. p. 1. divers. valétque praesentatio perinde, ac si fuisset facta coram ipso meto Papa, etiamsi in mandato dicatur ad praesentandum coram Papa, vel, ut etiam dici quandoque solet, coram illius Datario, ut Vivian. in pr. juris patr. l. 6. c. 8. n. 23. apud Corrad. l. 4. c. 7. n. 34. licet enim praesentatio & consensus hujusmodi fuerit receptus per Notarium supra dictum à Papa ad id deputatum; non tamen iste actus attribuitur Notario, sed Papae, ut dictum in una Florent. parochialis. decis. 92. n. 12. ac ita praesentatio in manibus Papae fit per instrumentum, & sufficit consensus praebitus in Cancellaria vel Camera per patronos, valétque praesentatio de absente, nec requiritur iste ordo, quo utimur alias, quando fit praesentatio coram inferiore servata forma, & appposito edicto juxta text. c. fin. in 6. Ita ferè ad hanc quaestionem respondet Corrad. cit. n. 34. & seq. qui etiam n. 35. hanc ponit formulam hunc praestandi consensum ac praesentandi; nec non admittendi praedictam praesentationem; quae extendi consuevit à tergo literarum apostolicarum, continentium talis beneficii patronati collationem, nimirum: Anno Dominicae Incarnationis. Die N. Titius, ad quem jus patr. & praesentandi personam idoneam ad beneficium N. ut praetenditur, spectat per D. Cajum procuratorem ejus ad beneficium dictum vacans Sempronium sanctissimo praesentavit, praesentationisque hujusmodi, ac literarum expeditioni consenserant, &c.

Quaestio 131. Qualiter, dum plures sunt patroni, facienda & admittenda praesentatio?

1. **R**espondeo primò: si plures praesentent per modum unius (hoc est, quatenus unum corpus commune efficiunt, seu unum collegium aliàve communitatem constituunt; quòd spectat etiam, dum praesentatio est penes plures haeredes unius ex patronis; hi enim habentur pro uno, & habent unam tantum vocem, adeoque respectu illorum praesentatio non competit pluribus ut singulis, sed pluribus tanquam uni, ac si competeret pluribus ut collegio, Garc. p. 5. c. 9. n. 225. qui proinde debent simul convenire ad praesentandum, ut Paul. de Citadin. pauld post citand.) si plures per modum plurium, omnes vocandi, ita ut, si unus, qui possit vocari, spernatur, praesentatio sit nulla, Castrop. loc. cit. p. 8. n. 1. & 2. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 21. q. 21. & Abb. in c. quoniam. h. t. contra Jo. And. in c. quoniam. Sylv. v. jus patr. q. 11. Valq. opus de benef. c. 2. §. 1. dub. 7. n. 18. Less. l. 2. c. 34. n. 34. censentes non esse necesse vocari omnes, dum non per modum unius, sed per modum plurium (jure patr. nimirum spectante ad eos ut singulos) concurrunt plures ad praesentandum; sed firmam esse praesentationem factam à majore parte, quibus accedit Garc. p. 5. c. 9. n. 222. citans

in super Paul. de Citad. p. 6. q. 19. a. 3. Lamb. p. 2. l. 2. q. 2. n. 8. (qui etiam dicit esse sententiam communem) & alios, & plures Rotae decis. praecipue in una Callagur. beneficii. 4. Mart. 1594. coram Mantica, quam fusè refert Garc. n. 227. qui omnes dicunt, quòd, ubi sint plures patroni, possunt singuli praesentare, aliis non requisitis, quando jus patr. spectat ad eos uti singulos (quod in dubio semper praesumitur) & non ut universos, seu jure collegii; & sententiam contrariam Abbatis, Felin. Rochi procedere, quando, etsi jus patr. pertinet ad plures ut singulos, vigore tamen instituti vel consuetudinis soliti sint convenire. Item in praesentatione seu nominatione faciendae ad Capellaniam, in qua non debet fieri institutio à superiore, uti in capellania non collativa. Item in electione ad elemosinam aliquam faciendam, seu opus pium; quia hic ulterior actus non requiritur, sed sufficit sola nominatio; adeoque facta hac electione per majorem partem, minor pars non habet amplius, quòd fecerit; adeoque ali quo non vocato seu contempto, actus non valebit, etiam contempto non reclamante. Garc. n. 228. Verùm rationem hanc dat Castrop. quòd quilibet patronorum, etiam concurrentium per modum plurium ad praesentandum, habeat jus praesentandi intra tempus à jure concessum, quem voluerit: nemo autem privandus sit jure suo sine culpa, qualiter in praesente, si valida foret praesentatio majoris partis patronorum, aliis patronis non praesentantibus, dum adhuc tempus currit ad praesentandum, hi non praesentantes privantur jure suo. Aliam rationem dat Abbas, Roch. Felin. apud Garc. n. 223. nimirum ex regula Bartol. in l. omnes populi. ff. de justitia & jure, quam probant ibidem alii DD. quòd in his, in quibus consensus majoris partis praedictat minori, etiamsi pertineat ad plures ut singulos, requiratur, ut actus fiat simul, & debent simul convenire, l. ut suum. ff. de pactis. l. fin. c. qui bonus cedere possint. & ibi Greg. Lopez. Straca de decoctoribus c. p. n. 9. Ad quam tamen rationem respondet Garc. n. 224. ex Lamb. & de Citadinis; regulam illam procedere, quando factum majoris partis praedictat minori circa eundem actum; in praesente autem praesentatio majoris partis non praedictat minori quòd ad actum praesentandi; quia quilibet potest praesentare, quem voluerit.

2. Porro necesse non est, ut fiat hac vocatio per citationem personalem; sed sufficit, si edicta ab institute seu Ordinario publicentur de vacatione talis beneficii, ita ut in notitiis patronorum omnium possit devenire: hac enim publicatione facta erit in culpa, adeoque imputet sibi patronus, quòd non praesentavit, dum tamen per modum unius faciendae à pluribus praesentatio, omnes, quorum interest vocandi, ut determinato tempore congregentur, aliàs nulla erit nominatio; quia congregatio legitima non erit, ita Castrop. loc. cit. n. 2. Dum autem aliqui nolent convenire (intellige, dum necessarium est, ut conveniatur in unum) si praesentatio spectet ad plures ut plures, & sint verum collegium, recurrendum est ad ea, quae tradunt Doctores maximè Felin. in c. cum omnes. d. c. constitur. Si verò non sint Collegium, Judex ad instantiam aliorum statuet illis terminum & locum, ubi conveniant (nisi in fundatione sit statutus) & tunc non comparentes faciunt se alienos, & praesentes poterunt actum celebrare, sicut tradit de capitulo & collegio Garc. n. 229. & 230.

3. Respondeo secundò: ad validam praesentationem requiritur, ut major pars patronorum con-

tent

riat in unum; quod ita intelligendum, ut dum communitas aliqua præsentat, major absolute pars illius consentire debet, cum aliis verum non sit; communitatem illam præsentasse; dum verò non à communitate, sed à pluribus ut singulis & seorsim sumptis fit præsentatio, illa præsentatio valebit & sortietur effectum, quæ comparatione aliarum partium major est, seu plura complectitur suffragia, v. g. dum novem sunt patroni, & ab eorum duobus præsentatur Titius, ab eorum tribus præsentatur Cajus, ab eorum quatuor Sempronius, valida tantum erit præsentatio Sempronii, quia esto, non sit facta à majore parte patronorum computatis omnibus patronis, est tamen facta à majore parte patronorum, quatenus præsentationem faciant seu comparatione aliarum partium. Castrop. n. 4. citans Vasq. ubi ante num. 20. Azor. ubi ante q. 20. Jo. And. Sylv. &c. juxta quæ

4. Respondeo tertio: dum plures communitates tanquam diversa corpora concurrunt ad præsentandum, quodlibet corpus unam vocem integram habet, isque censetur nominatus ab uno integro tali corpore, qui majorem partem constituentium tale corpus pro se habuerit, & is in hoc casu plurimum corporum diversorum facientium præsentationem censetur habere pluralitatem suffragiorum, adeoque illius valebit præsentatio, non qui à pluribus absolute personis horum corporum, sed qui ab integris pluribus corporibus fuerit nominatus, v. g. tria collegia habent jus præsentandi: primum collegium continens 10 personas unanimiter nullo excepto consentit in Titium. Secundum, quod habet 20. Personas unanimiter consentit in Cajum. Tertium habens 20. Personas secundum minorem suam partem v. g. novem ex istis 20 consentiunt in Titium, reliqui in Cajum, Titius non habebit majorem numerum suffragiorum, sed Cajus Laym. ad c. pastoralis. de rescrip. n. 9. Idem docet Lott. pauld post citandus.

5. Respondeo quarto: dum vota patronorum sunt æqualia, v. g. duo præsentant Titium, & duo alii Cajum, neutra præsentatio prævalebit; sed est locus gratificationi, potestque habens instituere, quem maluerit, instituere. c. cum autem. h. r. Lott. l. 2. q. 11. n. 134. Circa quod notandum, quod habet n. 135. nimirum non omnem vocum præponderantiam vel pluralitatem (intellige materialiter acceptam) solvere talem æqualitatem; dum enim v. g. Patronus habens semissem votorum (hoc est, cujus unius suffragium tantundem valet, quam reliquorum patronorum simul sumpta suffragia, in casu nimirum dum hi repræsentant unum stipitem) præsentat Titium; ex reliquis verò decem habentibus alteram semissem, octo præsentant Cajum, ceteri duo prædictum Titium, non propterea Titius jam habet majorem partem suffragiorum (uti eam haberet, si quoque ex istis decem haberet 6. suffragia) sed manet æqualitas; Cajus namque præsentatus ab illis octo, censetur habere vota totius dictæ semissis, eà ratione, quæ habens majorem partem corporis, interpretative dicitur habere consensum omnium. Denique quid speciale sit hac in parte circa religiosum mendicantem respectu religiosi non mendicantis, dum præsentatur ad prælaturam extra suum ordinem, vide apud Laym. in c. quorundam. de Elect. s. circa n. 2.

Quæstio 132. An & qualiter præsentatio admitti debeat ab habente instituere?

1. Respondeo primo: præsentatio legitime facta, & quoties non subest vel ex parte præ-

sentantis vel præsentati legitima causa eam repellendi, debet admitti ab habente instituere. Corrad. l. 4. c. 13. n. 1. Prövide

2. Respondeo secundo: teneri illum admittendum præsentatum cum iisdem qualitatibus & conditionibus ipsius beneficii in limine foundationis adjectis, etiam si illa sint juri communi contraria. Corrad. l. 4. c. 6. n. 42. citans Felin. cum communi; sed neque illam potest aliter admittere. Unde plurimum interest habentem instituere perferari, an præsentatio fuerit facta servata formâ traditâ à testatore seu fundatore beneficii. Corrad. ibidem n. 41.

3. Respondeo tertio: non debere illum præsentationem factam per patronos & acceptatam per præsentatum admittere absolute, sed semper qualificativè, & cum adjectione clausulæ: *si, & in quantum*; quæ clausula id in se continet, seu significat; si & in quantum à jure admitti debeat, ac præsentanti jus comperat, & præsentato nihil de jure objici possit. Unde & sequitur citatò particularis vel generalis, discutientur jura præsentantium, ac præsentari idoneitas, sive præsentatio ipsa fiat in concordia sive in discordia. Corrad. l. 4. c. 3. n. 2. ubi etiam addit, præsentationes secundum omnium Ecclesiasticarum curiarum usum non consuevisse aliter, nisi cum dicta clausula admitti, etiam si certò sciat habens instituere, præsentantem ac præsentatum, nec non ipsum jus patronatus nullis laborare defectibus, quò minus ipsa præsentatio admitti queat. Porro dicta clausula, cum omnino ad juris dispositionem referatur, ut Barb. de clausulis, claus. 88. n. 2. Menoch. conf. 2. n. 360. Campan. Maranta, &c. apud Corrad. loc. cit. n. 4. adeoque importet admissionem in his, quæ veniunt admittenda in casu præsentationis, in qua concurrunt omnia requisita, quæque propterea debet admitti, importat admissionem, & non operatur dispositionem conditionalem, adeoque præsentatio censetur admitti, sicuti è contra importat rejectionem præsentationis, quatenus præsentatio non habet omnia requisita, sive de jure non est admittenda. Corrad. cit. n. 4. citans Ricc. in collectan. decis. p. 2. claus. 99. in fine. Menoch. conf. 174. n. 31. &c.

Quæstio 133. Quid agendum, dum habens instituere non admisit præsentationem, vel eam rejecit dicendo: non admitto talem præsentationem?

1. Respondeo primo: patronus in eo casu non tenetur alium præsentare; si enim postea coram iudice appellationis constiterit hujusmodi præsentationem fuisse legitime factam, illi, qui erat præsentatus, debet institui. Corrad. l. 4. c. 3. n. 4. citans Roch. de jure patr. v. honorificum. q. 46. Barb. de pot. Ep. alleg. 72. n. 167.

2. Respondeo secundo: dum absque patronorum culpa & vitio legitime facta præsentatio fuit rejecta, potest patronus & præsentatus agere contra hujusmodi recusantem admittere præsentationem apud superiorem illius, ut cogatur eam admittere, & instituere præsentatum, & ad rescindenda damna & expensas, si quæ inde orta patrono & præsentato. Corrad. cit. q. 3. n. 5. De modo autem, quo in dicto casu procedere debeat ad consequendam institutionem, vide eundem Corrad. ibid. n. 6. & seq. & dicenda inferius de institut.

Quaestio 134. An, & qualiter presentatus legitime renunciare seu resignare possit?

Respondeo: posse presentatum ad beneficium juris patronatus, antequam instituat ab habente instituere, renunciare presentationi in manibus patronorum, etiam si stetit per annum; quia juri ad rem, quale tantum acquiritur per presentationem, etiam a superiore acceptatam ad beneficium, necesse non est renunciare in manibus superiorum, *Corr. l. 5. c. 1. n. 4. citans Lamb. l. 3. d. 5. q. 3.* ubi etiam subdat, idem esse, etiam si Episcopus jam admisisset presentationem. Quin & potest idem presentatus non solum renunciare in manibus patronorum, sed & in manibus cujuscunque simplicis Notarii; quo casu patroni habebunt integrum tempus ad presentandum; quia per eos non stetit, quod minus presentatio sit consecuta effectum. *Corrad. ibid.*

PARAGRAPHVS II.

De tempore, quo vel intra quod fieri debet presentatio.

Quaestio 135. Intra quod tempus fieri debeat presentatio?

1. **R**espondeo: patrono laico conceduntur 4° menses, Ecclesiastico 6. c. quoniam, c. cum propter. c. cum re. b. r. Patronatus vero mixto ex laicis & Ecclesiasticis, communis sententia tenet, concessum esse semestrem; tamen si laici seorsim ab Ecclesiasticis nominarent (saltem dum mixtura aequalis est; dum enim mixtura inaequalis est, attendendam praeponderantiam, v. g. si plures sint laici, concessum tantum esse quadrimestre tenent *Lott. l. 2. q. 10. n. 61. Gonz. & c. apud Card. de Luca. de jurep. d. 64. n. 4.*) quia ratione communionis privilegium concessum Ecclesiasticis communicatur laicis. *Less. l. 2. c. 34. n. 26. Bassa. loc. cit. Barb. juris Eccles. l. 3. c. 12. n. 168.* quam sententiam etsi communem fateatur *Castrop. cit. tr. l. 3. d. 2. p. 5. n. 2.* citatque pro ea *Abb. in c. cum re. Selv. p. 3. q. 11. n. 18. Garc. p. 5. c. 9. n. 210. Ricc. in pr. resol. 458. Barb. p. 3. de pot. Ep. alleg. 72. n. 131. Valq. opus de benef. c. 2. §. 1. du. 3.* Ipse tamen probabilius censet, saltem dum laici seorsim ab Ecclesiasticis nominarent; patronatus mixto non concedi nisi quadrimestre. Concedi quoque adhuc semestrem patronatus mixto, etiam si laici essent plures, quam Ecclesiastici, censet *Card. de Luca loc. cit. n. 4. Vivian. in pr. juris p. 67. c. 1. n. 9. Paris. de resig. l. 2. q. 4. n. 50. apud Barb. loc. cit. n. 169.* quam vis ipse id neget de potest. Ep. p. 3. alleg. 60. n. 17. citetque pro se *Pereiram. & c.*

2. Porro cum rege non curari de tempore & termino ad presentandum, tam in Episcopatus, quam aliis ex *Cabedo de patronatibus regia corona. c. 28. n. 5.* ait *Garc. p. 10. c. 2. n. 34. in fine.* *Card. de Luca loc. cit. n. 13.* ait sic usu receptum esse. Idem de summis principibus esse ait *Castrop. loc. cit. n. 5.* rationem hujus hanc dat; quod in regibus & summis principibus praesumatur semper impedimentum ob plura, quibus implicantur negotia, secus ac accidit in aliis patronis, ubi dictum impedimentum; quia non praesumitur, probari debet.

3. Denique dicta de tempore concessio ad presentandum intelligenda tantum esse quoad beneficia simplicia, & secus esse de curatis & parochialibus, siquidem patronos, sive Laici sive Ecclesiastici, sive

saeculares sive regulares sint, habentes jus presentandi ad parochias patronatas teneri intra 20. dies a die veritabilis notitiae vacationis capellanus presentare juxta constitutionem Pii V. (quae incipit: *In conferendis beneficiis*, habeturque apud *Quarantam in Summar. Bullarii. v. beneficior. paroch. collatio;* & in qua prohibetur expressè Ordinariis, ne tempus decem dierum eidem Ordinariis & patronis à Trid. ad nominandum idoneos ad Ecclesiam regendam coram deputatis examinadoribus praefixum, ultra alios 10. dies prorogare praesumant, ac presentati, examinati & approbati debent intra duos menses à die presentationis, & habiti examinis institui, aliter beneficium devolvi ad Papam) habet *Balthus* iidem ferè verbis. *To. 2. v. beneficium §. 5. n. 5.* de hoc apud alios non invenio

Quaestio 136. Num sufficiat patronum intra tempus sibi datum ad presentandum presentasse à se delectum Ordinario ut examinetur, dum collatio seu institutio facienda est per inferiorem?

Respondeo negativè: sed debet eundem actualiter intra dictum tempus presentasse coram illo, qui facturus est collationem seu institutionem. *Garc. p. 10. c. 3. n. 6.* testans sic resolutum in *Mediolan. juris patr. 22. Maii. 1595.*

Quaestio 137. An, & à quo concessum à jure tempus patronis ad presentandum abbreviari aut prorogari possit?

1. **R**espondeo primo: patronus, sive is Laicus, sive Ecclesiasticus fuerit, potest cum consensu Episcopi in limine fundationis dictum tempus tam prorogare quam abbreviare, v. g. dum est Ecclesiasticus, statueret, ut presentatio à suis successoribus patronis Ecclesiasticis debeat fieri ante semestrem, quin & praefigere presentationi faciendam unicum solum mensem, ut *Marius Antonia. variat. resol. l. 1. resol. 112. casu 15. vers. 5.* Similiter ut possit fieri post elapsum jam semestrem. Et dum patronus est laicus, statueret, ut debeat fieri presentatio ante, vel ut possit fieri etiam post quadrimestre; potest enim, ut saepe dictum, fundator apponere modum vel conditionem non solum citra vel praeter, sed etiam contra jus commune, adeoque tenor fundationis quod ad dictum tempus attendendus & servandus. *Card. de Luca loc. cit. n. 14.* citans *Vivian. l. 7. c. 1. n. 16. Corr. l. 4. c. n. 2. 61. & 62.* ubi etiam addit ex *Mario. Anton. loc. cit.* posse tamen tunc postmodum tempus à fundatore praefixum prolongari ab Episcopo, uti & ab eodem tempus à jure concessum abbreviari; cum contrariorum eadem sit disciplina. Verum cum in primo ageretur hac ratione contra voluntatem fundatoris, in secundo vero contra jus commune, permittens totum illud tempus patrono, non video quo modo hoc possit Episcopus; nisi forte dicatur; quod ait *Corrad. loc. cit. n. 66.* posse iudicem ob causam terminum à jure statutum abbreviare & prorogare, ut doctores in *l. 2. de re judic. de cetero*

2. Respondeo secundò: potest Ordinarius (idem videtur de inferiore Episcopo habente instituire, prorogare quadrimestre illud & semestrem etiam ad aliud semestrem; cum prorogatio ista in solius habitus instituire cedat praedictum, utpote in cuius favorem determinatio illa temporis à jure facta est, cui favori ipse cedere potest, cum uniusquisque rei